DP

KANCELARIA
PREZESA RADY MINISTRÓW

RM 111-163-11

UCHWAŁA Nr 157/2011

RADY MINISTRÓW

z dnia 19 sierpnia 2011 r.

w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" za rok 2010

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, z 2008 r. Nr 225, poz. 1487 oraz z 2009 r. Nr 219, poz. 1706) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Ministrów przyjmuje sprawozdanie z realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" za rok 2010, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Donald Tusk

LACZNIE01

Załącznik do uchwały nr 157/2011 Rady Ministrów
z dnia 19 sierpnia 2011r.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA" za rok 2010.

1. PROGRAM WIELOLETNI „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA" - STAN PRAWNY

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania", zwany dalej „Programem", został ustanowiony ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, z późn. zm), zwaną dalej „ustawą o ustanowieniu programu wieloletniego". Początkowo Program miał obowiązywać w latach 2006-2009. Kontynuacja Programu została przewidziana do roku 2013, co umożliwiła nowelizacja przepisów ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego dokonana ustawą z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz. U. Nr 219, poz. 1706) – art. 17.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 25, poz. 186, z późn. zm.) określa sposób realizacji Programu, a także sposób planowania i dokonywania podziału środków budżetu państwa przyznanych na realizację Programu oraz zakres i formy monitorowania realizacji Programu.

Cele Programu:

- wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich;
- długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia;
- upowszechnianie zdrowego stylu żywienia;
- poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach;
- rozwój w gminach bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Odbiorcy Programu:

- dzieci do 7 roku życia;
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;
- osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o pomocy społecznej", np. w sytuacji ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej), w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne.

Działania przewidziane Programem:

Program przewiduje otrzymanie przez osoby uprawnione pomocy w formach:

- **posiłku**,
- **świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności,**
- **świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.**

Powyższa pomoc przyznawana jest w oparciu o przyjęte w ustawie kryteria dochodowe - do 150 % kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej. Kryterium dochodowe, określone w ustawie o pomocy społecznej wynosi dla osoby samotnie gospodarującej - 477 zł, na osobę w rodzinie - 351 zł.

Rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego.

Osoba samotnie gospodarująca może ubiegać się o pomoc w ramach Programu, jeżeli jej dochód nie przekracza kwoty **715,50 zł,** zaś w przypadku osoby w rodzinie lub rodziny, dochód na osobę w rodzinie nie może przekraczać kwoty **526,50 zł.**

Ponadto w ramach Programu są realizowane działania dotyczące w szczególności:

- **tworzenia nowych lub doposażenia istniejących punktów przygotowywania lub wydawania posiłków**,
- **dowozu posiłków**.

Finansowanie Programu:

Program jest finansowany z budżetu państwa oraz ze środków budżetów gmin. W ustawie budżetowej na rok 2010 z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 102) wielkość środków przewidziana na realizację Programu wyniosła 550 mln zł. Program zakłada planowanie środków budżetu państwa zarówno w budżetach wojewodów, jak i w rezerwie celowej. Umożliwia to wcześniejsze przekazanie środków budżetu państwa do gmin.

Wyżej wymienione środki zostały zaplanowane w częściach budżetu państwa, których dysponentami są wojewodowie w wysokości 350 mln zł i w rezerwie celowej budżetu państwa (Część 83, poz. 27) w wysokości 200 mln zł.

Łączne nakłady na finansowanie Programu w całym okresie jego realizacji (do roku 2013) wyniosą nie mniej niż 6.000.000 tys. zł, w tym w latach 2010-2013 nie mniej niż 3.100.000 tys. zł.

Warunki udzielania dotacji celowej z budżetu państwa:

Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego, na realizację Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40 % przewidywanych kosztów realizacji Programu. Na uzasadniony, pisemny wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta) wojewoda może wyrazić zgodę na zwiększenie dotacji, z tym że udział środków własnych gminy nie może wynosić mniej niż 20 % przewidywanych kosztów realizacji Programu.

Dotację przyznaje wojewoda na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Wysokość dotacji jest ustalana na podstawie porozumienia między wojewodą a wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), mając na uwadze w szczególności liczbę dzieci i młodzieży oraz innych osób wymagających pomocy w zakresie dożywiania, konieczność rozwoju bazy żywieniowej i dowozu posiłków, a także sytuację finansową gminy.

Część dotacji może zostać przeznaczona na utworzenie nowych lub doposażenie istniejących punktów przygotowywania lub wydawania posiłków oraz na dowóz posiłków. Część dotacji przyznanej województwu na ww. cele w latach 2008-2013, nie może być większa niż 20 % w każdym roku realizacji Programu. Wysokość dotacji na ww. cele, dla każdej gminy odrębnie, w zależności od potrzeb, przyjętych rozwiązań, a także sytuacji finansowej gminy, określa wojewoda.

2. WYDATKOWANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH NA PROGRAM W ROKU 2010

Podział środków z rezerwy celowej budżetu państwa, które zostały zaplanowane na realizację Programu został dokonany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w styczniu 2010 r. Do wszystkich wojewodów została przekazana informacja o sposobie podziału, a także o wielkości środków dla każdego z województw.

Podział rezerwy celowej w kwocie 200 mln zł został dokonany w oparciu o następujące dane:
– 70% środków - w oparciu o szacunkową liczbę osób wymagających pomocy w zakresie dożywiania w województwie (dane wg województw za rok 2009),
- 15% środków - w oparciu o poziom dochodów na mieszkańca w województwie (dane Ministerstwa Finansów za 2008 r.),
- 15% środków - w oparciu o średnią stopę bezrobocia w województwie (dane MPiPS za 2008 r.).

Gminy realizujące Program:

Program realizowany jest w gminach. Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego, rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania.

W 2010 r., jak wynika z danych przekazanych przez wydziały polityki społecznej urzędów wojewódzkich, z wnioskami o udzielenie dotacji ze środków rezerwy celowej budżetu państwa zaplanowanych na realizację Programu wystąpiło 2 478 gmin, co stanowiło 99,9 % wszystkich gmin. Jedna gmina z terenu województwa łódzkiego nie złożyła wniosku o przyznanie dotacji z budżetu państwa w ramach Programu, gdyż na podstawie podjętej uchwały przez radę gminy realizowała dożywianie ze środków własnych. 383 gminy w skali kraju podniosły kryterium dochodowe (powyżej 150 %) uprawniające do bezpłatnej pomocy w formie dożywiania.

Tablica 1. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania", stan na 31 grudnia 2010 r.

Województwo		Liczba gmin w województwie			Liczba gmin, których udział środków własnych w ogólnej kwocie na dożywianie wynosi:				
		ogółem	w tym liczba gmin, które uczestniczą w Programie						
			ogółem	w tym liczba gmin, które podniosły kryterium dochodowe pow. 150%	20%	21-30%	31-39%	40%	pow. 40%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	dolnośląskie	169	169	36	6	20	5	53	85
2	kujawsko - pomorskie	144	144	36	37	43	19	36	9
3	lubelskie	213	213	18	70	58	17	33	35
4	lubuskie	83	83	7	32	24	6	13	8
5	łódzkie	177	176	30	0	33	18	2	123
6	małopolskie	182	182	13	4	27	12	73	66
7	mazowieckie	314	314	65	66	33	20	89	106
8	opolskie	71	71	9	3	3	2	48	15
9	podkarpackie	160	160	9	47	64	28	14	7
10	podlaskie	118	118	26	37	55	11	10	5
11	pomorskie	123	123	22	22	35	16	22	28
12	śląskie	167	167	20	2	22	10	28	105
13	świętokrzyskie	102	102	10	10	34	26	21	11
14	warmińsko - mazurskie	116	116	12	66	35	10	3	2
15	wielkopolskie	226	226	25	8	29	18	19	152
16	zachodniopomorskie	114	114	45	14	31	17	52	0
	RAZEM:	**2 479**	**2 478**	**383**	**424**	**546**	**235**	**516**	**757**

Przekazywanie środków finansowych z rezerwy celowej budżetu państwa:

W 2010 roku prowadzony był monitoring zapotrzebowania na środki finansowe z rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczone na powyższy Program. Z danych przekazanych przez wydziały polityki społecznej urzędów wojewódzkich wynika, że potrzeby na rok 2010 kształtowały się na poziomie 567.358.080 zł. W trakcie realizacji Programu zapotrzebowania na środki finansowe zgłaszane przez poszczególne województwa były weryfikowane w celu odpowiedniej alokacji środków w województwach.
Na realizację Programu środki z rezerwy celowej budżetu państwa zostały przekazane województwom w III transzach.

Wielkości uruchamianych poszczególnych transz przedstawiały się następująco:

1) **transza I w wysokości 50.000.000 zł** – na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej do Ministra Finansów z dnia 9 kwietnia 2010 r. (znak pisma: DPS.III-B-073-9-BL/2015/10);
2) **transza II w wysokości 116.550.589 zł** – na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej do Ministra Finansów z dnia 12 lipca 2010 r.(znak pisma: DPS.III-B-073-22-BL/3791/10);

Wielkość środków finansowych w ramach II transzy przekroczyła wyliczone w Departamencie Pomocy i Integracji Społecznej MPiPS - na podstawie wskaźników - kwoty wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" o 16.550.589 zł (w stosunku do zakładanej

wielkości środków II transzy w wysokości 100.000.000 zł). Po dokonanej weryfikacji potrzeb w porozumieniu z 5 wydziałami polityki społecznej urzędów wojewódzkich (mazowieckiego, śląskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego) została uruchomiona II transza środków finansowych, w wysokości wskazanej powyżej. Uruchomione środki finansowe umożliwiły pełne zaspokojenie zgłaszanych potrzeb przez województwa w zakresie dożywiania;

3) **transza III w wysokości 33.449.411 zł** – na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej do Ministra Finansów z dnia 30 września 2010 r.(znak pisma: DPS.III-B-073-35-BL/5337/10). O środki finansowe w ramach III transzy nie występowały 3 województwa: kujawsko-pomorskie, lubelskie i opolskie, gdyż otrzymane w dwóch transzach środki finansowe w pełni zabezpieczały potrzeby występujące w województwach.

3. REALIZACJA PROGRAMU W ROKU 2010

W okresie styczeń-grudzień 2010 r. na realizację programu wydatkowana została kwota **830.307.974 zł**, w tym na wsi **345.092.432 zł.** tj. **42 %** ogółu środków.

Z danych z okresu czterech kwartałów 2010 r. wynika, że ze środków własnych gminy przeznaczyły ogółem kwotę **297.019.100 zł**, w tym na:

- dożywianie (posiłek, zasiłek celowy oraz pomoc rzeczowa) **242.782.296 zł**,
- pozostałe koszty

  (w tym: koszty dowozu, utworzenia punktów wraz z doposażeniem i inne) **54.236.804 zł**.

Udział środków budżetu państwa w kosztach realizacji Programu wyniósł 64 %, natomiast środków własnych gmin 36 %.

Ze środków budżetu państwa, których dysponentami są wojewodowie, wydatkowano kwotę **533.288.874 zł,** z czego **231.302.789 zł** na wsi, tj. 43 % ogółu środków. Koszt Programu wraz ze środkami finansowymi (w kwocie 7.247.729 zł) przeznaczonymi na działania wynikające z realizacji art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego wyniósł **540.536.603 zł**.*

Pozostała nie wydatkowana kwota w wysokości 9.463.397 zł, zgodnie z ustawą o ustanowieniu programu wieloletniego, została zwrócona do budżetu państwa. W związku z zaistniałą sytuacją Dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej wystąpił do dyrektorów wydziałów polityki społecznej urzędów wojewódzkich o podanie przyczyn zwrotu środków (pismo znak: DPS-II-074/41/2603/JŁ/2011). Wyjaśnień udzielili dyrektorzy wszystkich wydziałów polityki społecznej urzędów wojewódzkich, przedstawiając następujące (najczęstsze) przyczyny: spadek liczby dzieci objętych Programem, przeszacowanie potrzeb oraz mniejsze niż planowano środki własne gmin, przekroczenie kryterium dochodowego, zwrot środków przeznaczonych na doposażenie punktów wydawania posiłków, absencja chorobowa dzieci i uczniów, zbyt późna weryfikacja potrzeb dokonana przez gminy, zwroty środków finansowych przez gminy w związku z niedotrzymaniem udziału procentowego.

* Różnica w poziomie wykonania Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" w 2010 roku, w stosunku do Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1stycznia do 31 grudnia 2010 r. (w kwocie 540.486 tys. zł) wynika z odrębnych sposobów zbierania danych. Wysokość środków w niniejszym sprawozdaniu podana jest w oparciu o dane wydziałów polityki społecznej wg stanu na dzień 20 marca 2011r.

Wykres 1. Koszt Programu w roku 2010

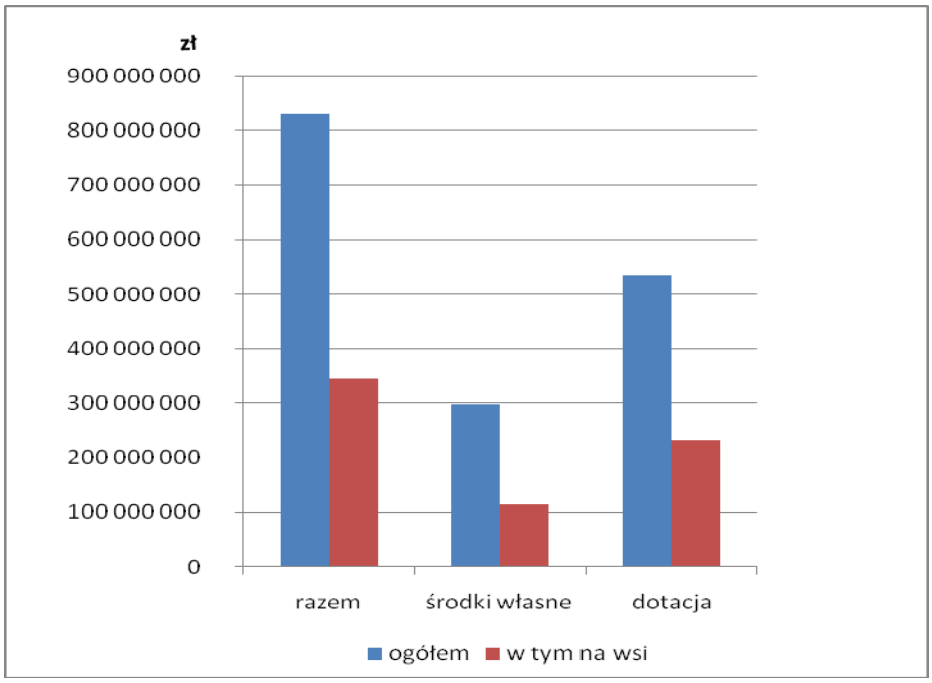

Wykres 2. Udział środków własnych i dotacji w całkowitym koszcie Programu w poszczególnych województwach w roku 2010

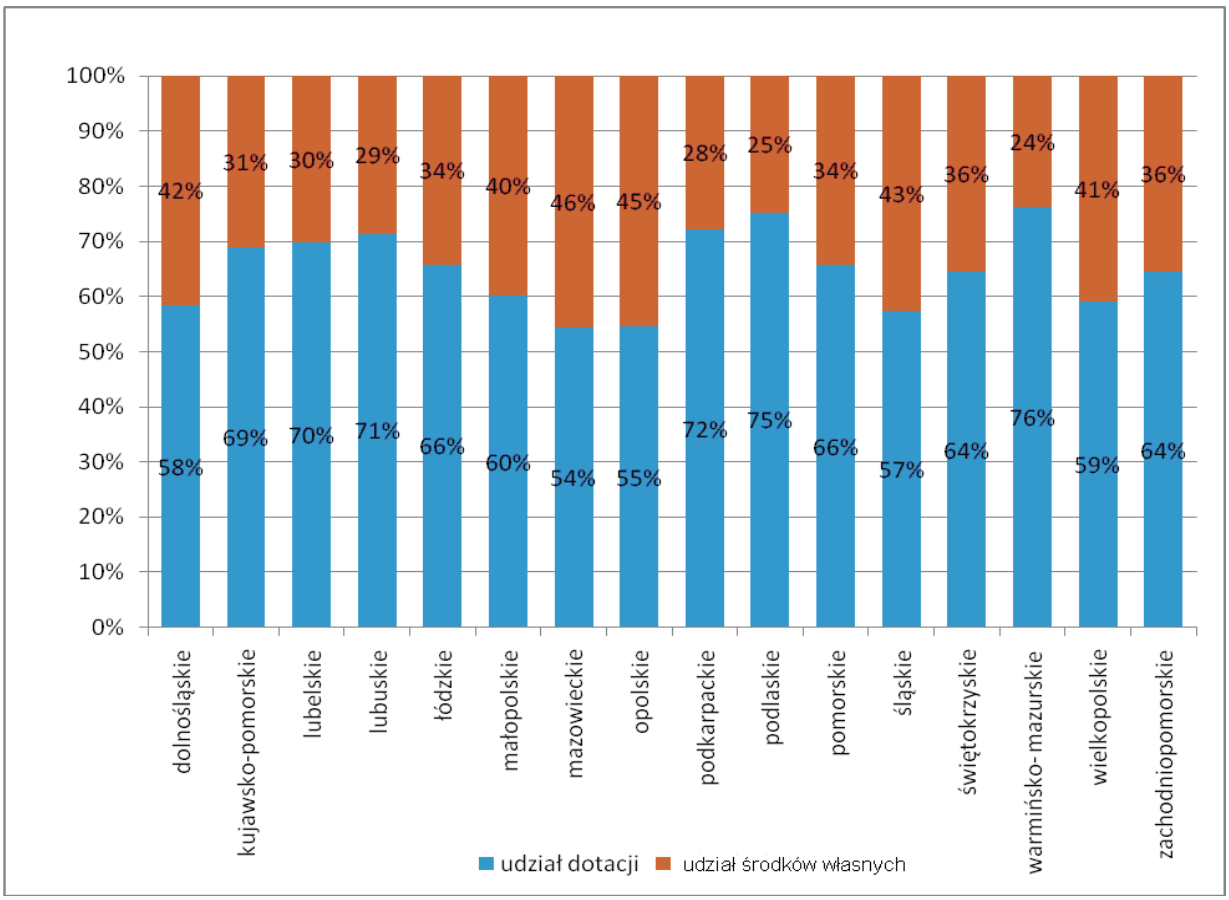

Gminy przeznaczyły ze środków własnych kwotę **297.019.100 zł**, z czego **113.789.643 zł** na wsi. Największy 12,4 % udział środków własnych gmin wykazano w województwie mazowieckim, zaś najmniejszy 2,76 % w województwie podlaskim.

4. OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY W RAMACH PROGRAMU

Łącznie pomocą w ramach Programu objęto **1.977.351 osób**, z czego **994.984** osób, z obszarów wiejskich, z czego:

- **298.695 dzieci do 7 roku życia** (w tym 49 % tej liczby tj. 146.924 stanowiły dzieci z obszarów wiejskich),
- **790.593 uczniów** do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (w tym 62 % tej liczby tj. 487.885 stanowili uczniowie z obszarów wiejskich),
- **937.795 osób i rodzin** znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (w tym 41 % tej liczby tj. 380.407 stanowiły osoby z obszarów wiejskich).

5. DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego przewiduje trzy formy pomocy:

- **posiłek,**
- **świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności,**
- **świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.**

Poniższe wykresy przedstawiają liczbę osób, które korzystały z pomocy w ramach Programu w podziale na formy pomocy, w tym ogółem i na obszarach wiejskich.

Wykres 3. Liczba osób, które skorzystały z pomocy w 2010 r. w podziale na formy tej pomocy

Polska ogółem

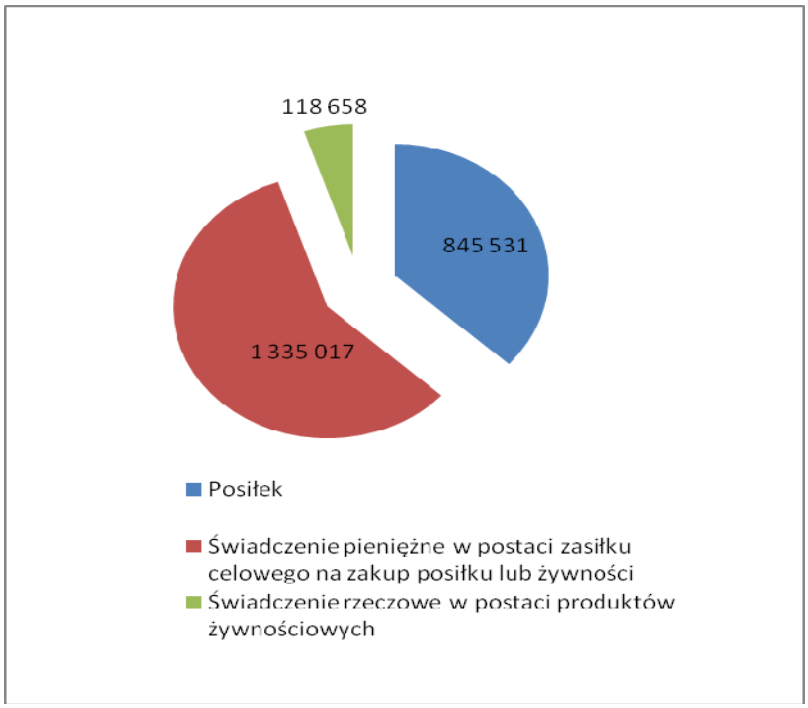

wieś

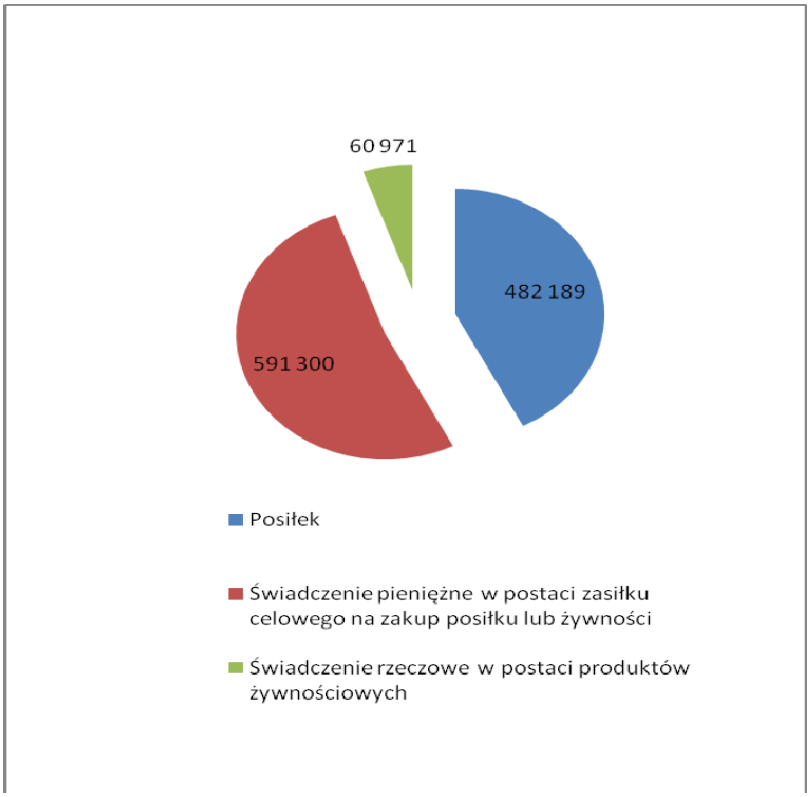

Posiłek

Ogółem z tej formy pomocy skorzystało **845.531 osób**, z czego 57 % stanowili mieszkańcy z obszarów wiejskich. Znaczącą grupę osób korzystających z tej formy pomocy stanowiły dzieci i uczniowie – około 768 tys., w tym na wsi około 483 tys. dzieci i uczniów. Pozostałą grupę, otrzymującą pomoc w formie posiłku, liczącą około 92 tys. osób, stanowiły osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

W ramach Programu udzielono różnego rodzaju posiłków następującej liczbie osób:

- pomocy w formie całodziennego wyżywiania (np. w żłobkach, przedszkolach, stołówkach, w bursach szkolnych) 60.206 osobom,
- pomocy w formie pełnego obiadu 405.236 osobom,
- pomocy w formie jednego gorącego dania 342.808 osobom,
- pomocy w formie mleka, bułki/kanapki 80.053 osobom.

Jak wynika z powyższego podstawową formą pomocy udzielanej w ramach „posiłku" jest pomoc udzielana w postaci pełnego obiadu i jednego dania gorącego. Te formy pomocy są również dominujące wśród dzieci i uczniów z obszarów wiejskich. Stosunkowo niewielka jest liczba osób objętych pomocą w formie całodziennego wyżywienia.

W okresie czterech kwartałów 2010 r. ogółem wydano 115.292.014 posiłków, w tym dla dzieci do 7 roku życia – 13.838.178, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 86.185.508 oraz dla osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej – 15.268.328 posiłki.

Dane dotyczące liczby osób korzystających z posiłków na obszarach wiejskich przedstawiają się następująco: ogółem z posiłków korzystało – 482.189 osób, w tym 75.034 - dzieci do 7 roku życia, 407.616 - uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, 7.873 - osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

W 2010 roku na pomoc w formie posiłku przeznaczono ogółem kwotę **409.826.998 zł,** co stanowi 49 % całego kosztu Programu. Z tej kwoty **155.515.136 zł** pochodziło ze środków własnych gmin, natomiast **254.311.862 zł** z dotacji budżetu państwa. Przy liczbie posiłków przekraczającej **115** mln (w tym 64 mln posiłków na wsi) średni koszt jednego posiłku wyniósł **3,55 zł**, natomiast na obszarach wiejskich **2,97 zł.**

Na obszarach wiejskich koszt wydanych posiłków wyniósł **192.898.373 zł**.

Koszt jednego posiłku dla osób korzystających z pomocy w ramach Programu przedstawia się następująco:

- dla dzieci do 7 roku życia wyniósł 3,62 zł, w tym na wsi 3,01 zł,
- dla uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej wyniósł 3,29 zł, w tym na wsi 2, 93 zł,
- dla osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej wyniósł 5,01 zł, w tym na wsi 4,92 zł.

Poza ostatnią grupą osób, zdecydowana większość posiłków została wydana dzieciom i uczniom zamieszkującym na obszarach wiejskich.

Jako jedno świadczenie zostały wydane posiłki w formie:

- całodziennego wyżywienia 5.795.547 posiłków, w tym 35 % na wsi,
- pełnego obiadu 52.847.893 posiłki, w tym 38 % na wsi,

- jednego dania gorącego 46.825.024 posiłki, w tym 75 % na wsi,
- mleka, bułki/kanapki 9.823.550 posiłków, w tym 81 % na wsi.

W odniesieniu do dzieci i uczniów korzystających z tej formy pomocy wielkości przedstawiały się następująco:

dzieci do 7 roku życia:

- całodzienne wyżywienie 4.421.162 posiłki, w tym 27 % na wsi,
- pełen obiad 4.214.095 posiłków, w tym 51 % na wsi,
- jedno danie gorące 4.133.713 posiłków, w tym 86 % na wsi,
- mleko, bułka/kanapka 1.069.208 posiłków, w tym 86 % na wsi.

uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej:

- całodzienne wyżywienie 1.205.133 posiłki, w tym 61 % na wsi,
- pełny obiad 40.068.439 posiłków, w tym 44 % na wsi,
- jedno danie gorące 36.200.824 posiłki, w tym 85 % na wsi,
- mleko, bułka/kanapka 8.711.112 posiłków, w tym 81 % na wsi.

osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej

- całodzienne wyżywienie 169.252 posiłki, w tym 33 % na wsi,
- pełny obiad 8.565.359 posiłków, w tym 4 % na wsi,
- jedno danie gorące 6.490.487 posiłków, w tym 7 % na wsi,
- mleko, bułka/ kanapka 43.230 posiłków, w tym 12 % na wsi.

Posiłki udzielane na podstawie art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego

Przepis art. 6a ust. 4 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego umożliwił udzielenie pomocy w formie posiłku, liczbie dzieci i uczniów, która nie przekracza 20 % liczby dzieci i uczniów dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydawanych decyzji administracyjnych. Z danych za IV kwartał 2010 r. wynika, że liczba dzieci i uczniów wyniosła 47.428, w tym na wsi 27.355. W tym okresie wydano 3. 734.847 posiłków, w tym 2.269.590 na wsi. Koszt posiłków ogółem wyniósł 12.597.946 zł, na wsi zaś 6.855.757 zł. Posiłki były finansowane ze środków własnych, w wysokości 5.350.217 zł, jak i z dotacji w wysokości 7.247.729 zł.

Świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności

Ogółem tą formą pomocy objęto 1.335.017 osób w rodzinach, którym udzielono 2.400.868 świadczeń na łączną kwotę 354.728.491 zł.

Udział osób pochodzących z obszarów wiejskich, które skorzystały z pomocy w formie zasiłków celowych wyniósł 44 %, tj. 591.300 osobom przyznano 781.975 świadczeń na kwotę 121.822.575 zł.

Największą liczbę osób objętych pomocą w formie zasiłku celowego odnotowano w woj. kujawsko – pomorskim, śląskim i łódzkim.

Pomoc w tej formie kierowana była głównie do osób i rodzin (839.807) znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast najmniejszą liczbę odnotowano w woj. lubelskim, podlaskim i opolskim.

Świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych

Z pomocy w tej formie skorzystało 118.658 osób w rodzinach, w tym 51 % osób stanowiły osoby z obszarów wiejskich. Łączny koszt świadczeń rzeczowych wyniósł 11.515.681 zł, w tym na wsi 5.586.057 zł, co stanowi 49 % łącznych wydatków na świadczenia rzeczowe.

Największą liczbę osób korzystających ze świadczenia rzeczowego stanowiły osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej - 65.466 osoby, w tym na wsi 33.196 osoby. Pozostałą grupę osób stanowili uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej - 36.159 osób, w tym na wsi 19.774 osoby i dzieci do 7 roku życia - 17.857 osób, w tym na wsi 8.216 osób.

Największą kwotę świadczeń w zł przyznano w województwach: dolnośląskim - 1.678.797 zł, podkarpackim - 1.444.800 zł i mazowieckim - 1.260.349 zł. Najniższą kwotę świadczeń przyznano w województwach: podlaskim - 251.615 zł, opolskim - 195.460 zł i małopolskim - 101.743 zł.

Dowóz posiłków

Program przewiduje również możliwość dowozu posiłku lub świadczenia rzeczowego. Dowóz jest zapewniany osobom potrzebującym z tych gmin, które charakteryzują się mniejszą lub całkowitym brakiem dostępności do stołówek i punktów przygotowywania i wydawania posiłków. W 2010 roku, z ogólnej liczby osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku, do 59.034 osób zorganizowano dowóz posiłków. Większość, bo 84 % osób, korzystających z tej formy pomocy, stanowiły osoby z obszarów wiejskich.

Jednocześnie w omawianym okresie dowieziono do 1.526 osób produkty żywnościowe do przygotowania posiłków, w tym na wsi do 915 osób.

Środki wydatkowane na realizację dowozu wyniosły 7.674.690 zł, z tego 43 %, tj. 3.324.244 zł na wsi.

Baza żywieniowa

Program realizowany jest w jednostkach organizacyjnych gminy, placówkach i instytucjach, które posiadają bazę żywieniową lub odpowiednie warunki do wydawania produktów żywnościowych.

W 2010 r. Program realizowany był w 21.927 punktach żywieniowych, w tym 11.046 na wsi, co stanowi 50 % ogólnej liczby punktów żywieniowych.

Pomoc udzielana była w:

- 14.340 stołówkach, w tym na wsi w 5.329 stołówkach,
- 7.587 pomieszczeniach do przygotowywania i wydawania posiłków, w tym na wsi w 5.717 pomieszczeniach do przygotowywania i wydawania posiłków.

W 2010 r. uruchomiono 69 stołówek, w tym 34 na wsi oraz 59 pomieszczeń do przygotowywania lub wydawania posiłków, w tym 43 na wsi. Liczbę uruchomionych punktów żywieniowych w poszczególnych województwach przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Liczba punktów żywieniowych w 2010 r.

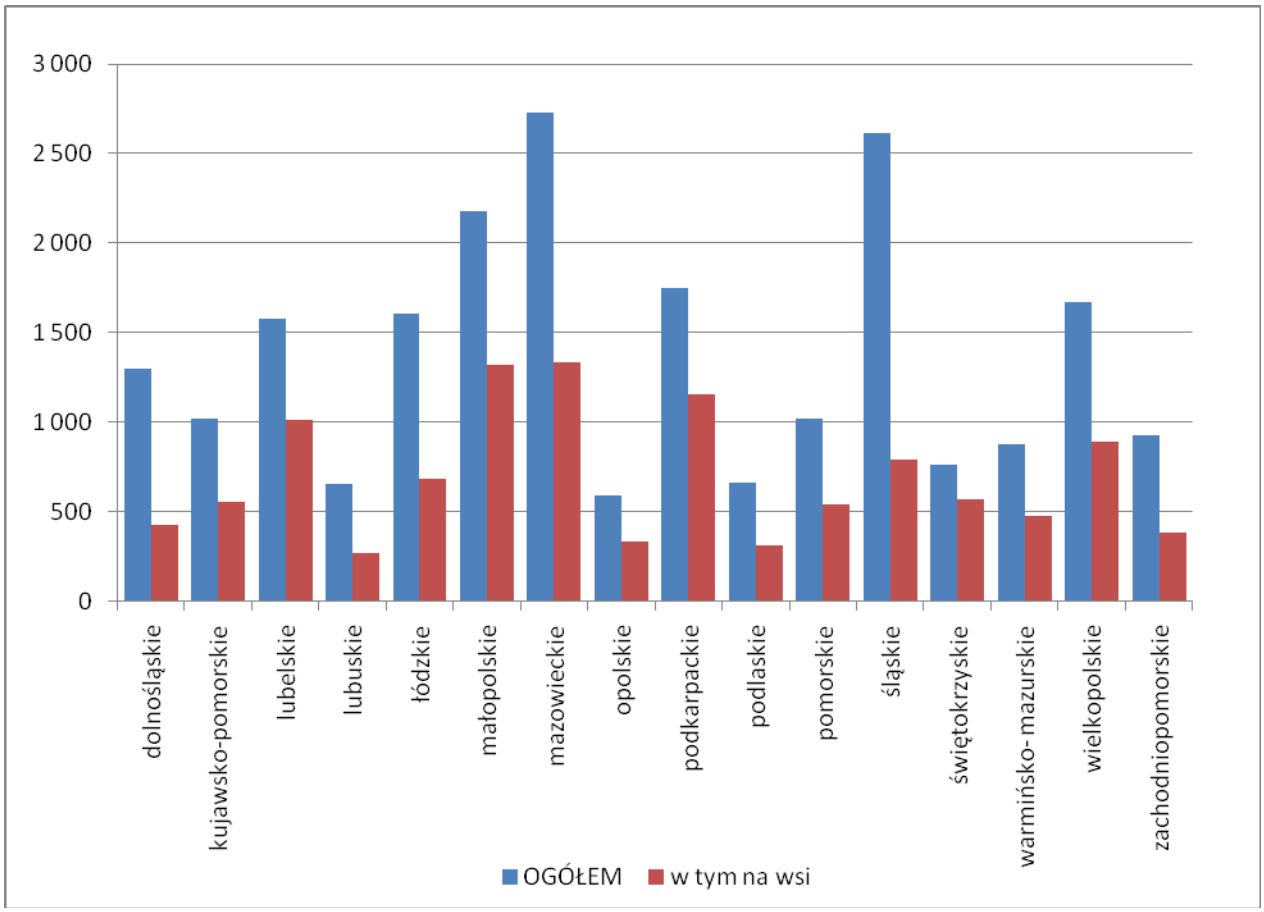

Dożywianie prowadzone było w:

- 16.280 szkołach, z czego 59 % stanowiły szkoły wiejskie;
- 5.786 przedszkolach, z czego 33 % stanowiły przedszkola z obszarów wiejskich;
- 240 żłobkach.

6. SZACUNKI DOTYCZĄCE OSÓB NIEOBJĘTYCH POMOCĄ

Monitoring Programu prowadzony jest w oparciu o dane statystyczne przekazywane przez wydziały polityki społecznej urzędów wojewódzkich. Zbierane dane obejmują szacunki dotyczące liczby dzieci i osób wymagających dożywiania nie objętych pomocą, ze względu na: brak środków, brak warunków technicznych i sanitarnych do przygotowywania posiłku, niechęć do korzystania z tej formy pomocy oraz inne powody.

Poza systemem pomocy w zakresie dożywiania w czwartym kwartale 2010 r. pozostawało 4.979 osób spełniających warunki określone w ustawie do otrzymania pomocy, w tym na wsi 2.374 osoby. Liczba ta zmniejszyła się o 839 osób w stosunku do III kwartału 2010 roku.

Wśród ogółu osób nieobjętych pomocą największą grupę stanowiły osoby nieobjęte ze względu na niechęć do korzystania z tej formy pomocy oraz z innych powodów – łącznie 4.837 osób, tj.97 % osób nieobjętych pomocą. Na terenach wiejskich grupa ta wynosiła 2.277 osób tj. 96 % osób nieobjętych pomocą na wsi.

Ze względu na brak warunków technicznych i sanitarnych do przygotowywania posiłku ogółem nieobjętych pomocą było 98 osób tj. 1,96 % ogólnej liczby osób nieobjętych pomocą.

Osobną przyczyną nieobjęcia pomocą osób w ramach Programu jest brak środków. Z tej przyczyny poza systemem pomocy pozostawały 44 osoby – jedna gmina w kraju – osoby te zostały objęte pomocą na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Wykres 5. Szacunkowa liczba dzieci i osób wymagających dożywiania, nieobjętych Programem w poszczególnych województwach w 2010 r.

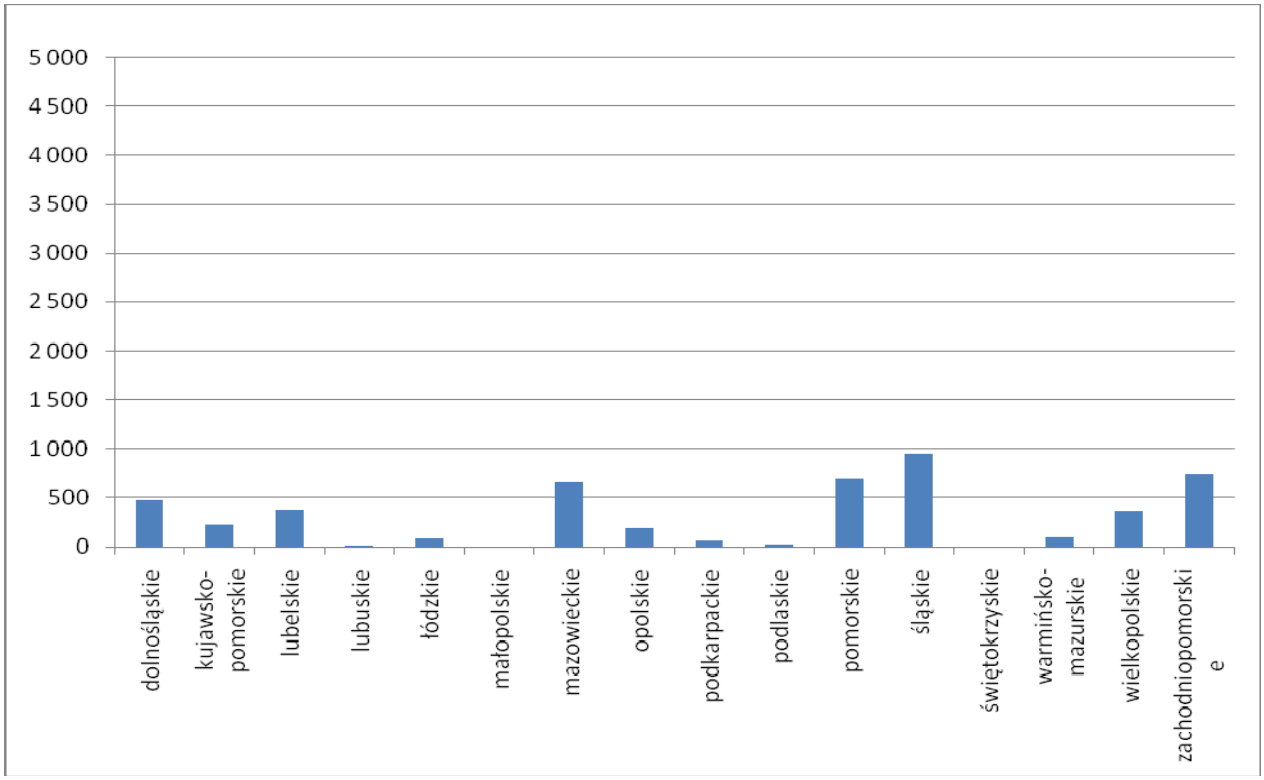

Wykres 6. Szacunkowa liczba dzieci i osób wymagających dożywiania, nieobjętych Programem:

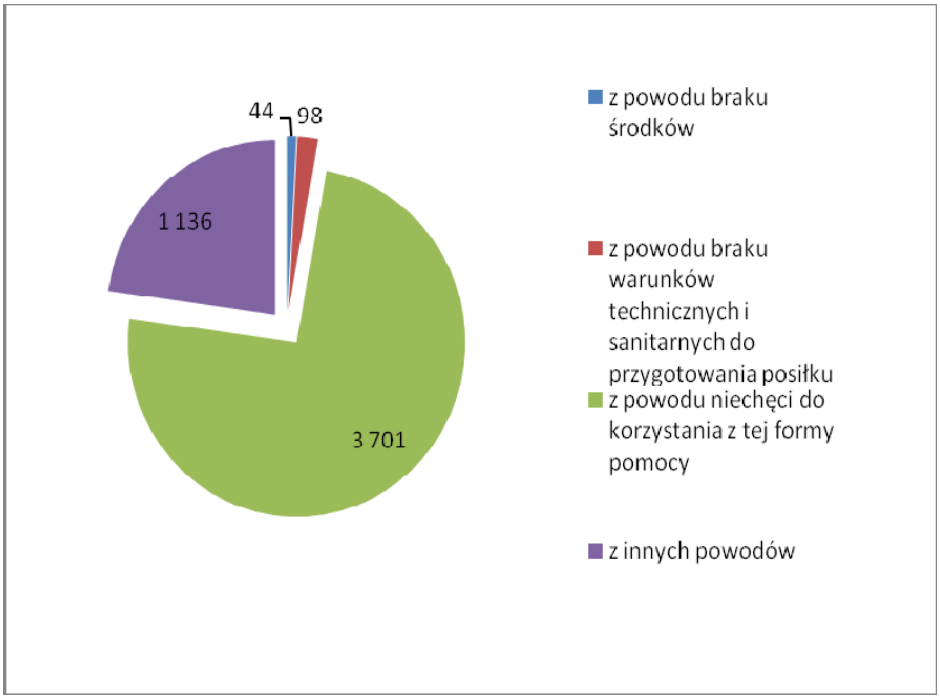

PODSUMOWANIE

Powyższe sprawozdanie przedstawia przebieg realizacji Programu w roku 2010. Podstawą dla opracowania sprawozdania były informacje przekazywane przez poszczególnych wojewodów z okresu czterech kwartałów w 2010 roku.

Przyjęcie przez Radę Ministrów rocznego sprawozdania z realizacji Programu wieloletniego „Pomoc państwa zakresie dożywiania" za rok 2010 jest wykonaniem upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, z 2008 r. Nr 225, poz. 1487 oraz z 2009 r. Nr 219, poz. 1706).